

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1946 kl. 5 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändring av 7 kap. 39 § andra stycket vattenlagen.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 273, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Hansson* i Skediga hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring av 7 kap. 39 § andra stycket vattenlagen, att torrläggningsföretag må kunna genomföras utan hinder av strömfall av mindre betydelse.

För de skäl som anförts till stöd för denna hemställan lämnas redogörelse här nedan.

7 kap. i *vattenlagen* den 28 juni 1918, vilket kapitel erhållit sin nuvarande lydelse enligt lag den 11 juni 1920, innehåller rättsregler om torrläggning av mark genom dikning, vattenavledning eller invallning. 1—36 §§ avse dikning. 37—48 §§ innehålla särskilda bestämmelser om vattenavledning. En beskrivning på de åtgärder, som skola vara att anse som vattenavledning, lämnas i 37 §. Där talas bland annat om att för torrläggning av mark sänka eller uttappa sjö eller annan vattensamling, fördjupa, utvidga eller räta älv, å eller annat vattendrag eller eljest avleda vatten därifrån. Å sådan vattenavledning skola med iakttagande av vissa föreskrifter i 38—47 §§ rörande dikning meddelade bestämmelser tillämpas. Vidare uttalas i 37 §, att vattenlagens stadganden om vattenavledning skola lända till efter rättelse även i fråga om vissa andra åtgärder, som huvudsakligen avse torrläggning av mark och på vilka de i 3 kap. av lagen innefattade bestämmelserna om vattenreglering icke äro tillämpliga.

Bestämmelser om rätten att för ett vattenavledningsföretags genomförande vidtaga åtgärd, som vållar intrång i *enskildas* intressen, återfinnas i 7 kap. 38 §. För tillåtligheten av en dylik åtgärd uppställs i allmänhet endast kravet, att nyttan av åtgärden efter avdrag av kostnaden för dess verkställande skall överstiga skadan eller intrånget å annans egendom. Endast för sådana fall, då fråga är om förlust av tillgodogjord vattenkraft eller av icke tillgodogjord dylik kraft, som uppenbarligen är avsedd för befintlig eller under byggnad varande anläggning, eller av annan förmån, som i fråga om vattenhushållning eller vattentillgång tillkommer ägare av byggnad för uttagande

av vattenkraft, ävensom då fråga är om skada eller intrång å fiskeverk, bevattningsanstalt eller annan därmed eller med byggnad för uttagande av vattenkraft jämförlig inrättning, skärpes detta krav därhän, att förlusten, skadan eller intrånget skall vid jämförelsen med nyttan tagas i beräkning *två gånger*. I kostnaden för åtgärden skall inräknas det belopp, vartill skadan och intrånget å egendom, tillhörig den, för vars räkning företaget sker, må skattas. Där fråga är om företag, som verkställas för samfällid räkning, skall dock skadan eller intrånget å egendom, tillhörig annan deltagare än sökanden till företaget eller den, som förenat sig med sökanden, likställas med skada eller intrång å annans egendom.

Det må erinras, att vattenavledningsföretagen äro underkastade väsentligt mindre stränga villkor än de företag, som avse byggande i vatten. Beträffande företag av sistnämnda slag finnas motsvarande bestämmelser meddelade i 2 kap. 3 § vattenlagen. I detta lagrum föreskrives, att ingen får bygga i vatten så, att genom inverkan på vattenförhållandena skada tillfogas eller intrång göres å annan tillhörig egendom, utan så är att nyttan av byggnaden eller den del därav, som föranleder skadan eller intrånget, prövas efter avdrag av byggnadskostnaden uppgå till ett värde, motsvarande tre gånger den skada och det intrång, som göres å åker och äng, samt två gånger skadan och intrånget å annan egendom. I byggnadskostnaden skall inräknas det belopp, vartill skadan och intrånget å den byggande tillhörig egendom må skattas.

Av hänsyn till intressen av *allmän natur* stadgas beträffande vattenavledningar i 7 kap. 39 § undantag i två riktningar från förut angivna regler för sådana företags tillåtlighet. Sålunda föreskrives å ena sidan att, oaktat nyttan av vattenavledning uppgår till värde, som i 38 § ömförmåles, åtgärden likväl icke må ske, för den händelse därigenom större fabrik eller annan anläggning, varav många hava sitt uppehälle, måste nedläggas eller dess drift väsentligt minskas eller ock fiskerinäring av större betydelse lider väsentligt förfång. Detsamma gäller, där genom vattenavledningen skulle förorsakas sådan bestående ändring av naturförhållandena, varigenom väsentligt minskad trevnad för närboende eller betydande förlust för landets djur- eller växtvärld är att befara. Å andra sidan har Konungen tillagts befogenhet att, utan hinder av nu återgivna bestämmelser i 38 och 39 §§, lämna medgivande i viss ordning till vattenavledningsföretag. Såsom förut sättning härför gäller, att företaget prövas vara av synnerlig betydelse för jordbruksnäringen eller för orten eller eljest från allmän synpunkt. Vad angår byggande i vatten upptagas i 2 kap. 3 § vattenlagen liknande bestämmelser om där åsyftade företags tillåtlighet av hänsyn till allmänna intressen.

För genomförande av torrlägningsföretag stadgas såväl beträffande dikning som vattenavledning *skyldighet* i viss utsträckning för markägare att taga del i dylikt företag. Skyldighet härtill föreligger i princip, så snart

företaget medför båtnad för marken i fråga, dock med viss begränsning då företaget avser sänkning eller uttappning av sjö (7 kap. 20 och 44 §§).

Frågor om ersättning för skada och intrång bedömas enligt 9 kap. vattenlagen. Ersättning i penningar skall jämlikt 49 § i princip bestämmas till belopp, motsvarande full gottgörelse för skada eller intrång, som föranletts av åtgärden. Dock skall för vissa i 48 § angivna fall ersättningen beräknas till fulla värdet och hälften därutöver. Denna förhöjda beräkningsgrund skall tillämpas bland annat, då fråga är om ersättning för tillgodogjord vattenkraft så ock icke tillgodogjord, som uppenbarligen är avsedd för befintlig eller under byggnad varande anläggning. Vidare utgår på angivet sätt förhöjd ersättning beträffande fiskeverk, bevattningsanstalt samt annan därmed eller med byggnad för uttagande av vattenkraft jämförlig anläggning för vattnets utnyttjande.

Ansökan om tillstånd att utföra vattenavledningsföretag skall ingivas till Konungens befallningshavande (7 kap. 45 §). Frågan skall därefter i regel prövas vid syneförrättning i den ordning, som stadgas i 10 kap. I vissa fall skall synemännens utlåtande underställas vattendomstolens prövning. Så sker exempelvis när företaget innefattar sänkning eller uttappning av sjö. Till att handlägga syneförrättning rörande företag, som avses i 7 kap., skall enligt 10 kap. 32 § 1 mom. förordnas statens lantbruksingenjör eller annan (enligt särskilda bestämmelser) behörig person.

De sakkunniga, som 1919 avgåvo betänkande med förslag till ny lagstiftning angående torrläggning av mark m. m., anförde rörande vattenavledningsföretagens tillåtlighet bland annat följande:

De företag, varom nu ifrågavarande del av vattenlagen rör sig, torrläggingsföretagen, hava i främsta rummet till uppgift att höja jordbruksnäringen. Ett fullföljande av den grundtanke, som är innesluten i de redan antagna bestämmelserna i 2 kap., måste alltså enligt vårt förmenande leda till, att dessa företag komma i åtnjutande av en väsentligt gynnsammare ställning i förevarande hänseende än vattenbyggnadsföretag i allmänhet. Under de närmast förflutna åren har också jordbruksnäringens stora samhällliga betydelse framträtt allt skarpare. Vid sådana förhållanden anse vi, att man bör stanna vid att för tillåtligheten av åtgärd för vattenavledning såsom allmän regel uppställa, att nyttan av åtgärden överstiger skadan å annans egendom. I denna regel kräves dock en skärpning i vissa fall. Liksom vid vattenbyggnadsföretagen i allmänhet den för odling i anspråk tagna jorden tillerkänts ett ökat skydd, torde goda skäl föreligga att skapa en motsvarande garanti med avseende å de värden i fråga om vattnets tillgodogörande, som kommit till användning för produktionen. Den uppfattning, varåt redan gällande dikningslag i detta hänseende giver uttryck, synes oss välgrundad.

38 § i 7 kap. vattenlagen har — bortsett från en formell skiljaktighet — samma lydelse som motsvarande paragraf i sakkunnigförslaget.

Vissa frågor rörande möjligheten att få till stånd vattenavledningsföretag ha berörts i motioner som väckts vid 1935 och 1937 års riksdagar. Härutinnan får utskottet hänvisa till sitt utlåtande nr 34 vid 1942 års riksdag (s. 4 och 5).

Vid 1942 års riksdag väcktes tvenne likalydande motioner, nr 104 i första kammaren av herr Albert Andersson m. fl. och nr 76 i andra kammaren av herrar Hansson i Skediga och Andersson i Vigelsbo, i vilka motioner riktades anmärkning mot vissa i 7 kap. vattenlagen intagna bestämmelser om dämmningsrätt, vilka ansetts hindra en önskvärd torrläggning av försumpade marker. Motionärerna hemställde i anslutning härtill, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville begära skyndsamt, allsidig utredning av i motionerna berörda spörsmål samt framläggande av de förslag, som erfordrades för en lösning av frågan.

Andra lagutskottet anförde i sitt i anledning av motionerna avgivna utlåtande nr 34:

I förevarande motioner har framhållits, att i vissa fall åtgärder för önskvärd torrläggning av mark förhindrades av hänsynstagande till bestående dämmningsrättigheter. Därvid har särskilt erinrats om, att enligt vattenlagen samma skydd åtnjötes för anläggningar för uttagande av vattenkraft oavsett vattenkraftens mer eller mindre prima eller sekunda beskaffenhet. Motionärerna hava med hänsyn härtill ifrågasatt en gränsdragning ur denna synpunkt mellan olika slag av vattenkraft. Med anledning av vad i motionerna anförts har påyrkats framställning till Kungl. Maj:t angående utredning av däri berörda spörsmål.

Enligt utskottets mening är det — särskilt under nu rådande förhållanden — otvivelaktigt av stor vikt för folkförsörjningen att alla möjligheter prövas, varigenom kan erhållas ökad utvinning av jordbruksprodukter. Härvid kan uppenbarligen frågan om torrläggning av vattensjuk mark vara av betydelse. I den mån en dylik åtgärd medför intrång eller skada å andra intressen, måste emellertid de olika intressena vägas emot varandra. Vad då särskilt angår intresset av vattenkraftens utnyttjande må erinras, att även tillgodoseendet av kraftbehovet inom landet kommit att utgöra ett alltmera betydelsefullt led i folkets försörjning.

Vid utarbetande av nu gällande bestämmelser beträffande avvägningen mellan torrlägnings- och vattenkraftsintressena har särskilt beaktats jordbruksnäringens stora samhällseliga vikt. I anslutning härtill kräves i princip för tillstånd till åtgärd för vattenavledning — i motsats till vad som gäller beträffande vattenbyggnadsföretag i allmänhet — allenast att nyttan av åtgärden överstiger skadan å annans egendom. För vissa fall, avseende huvudsakligen förlust av tillgodogjord vattenkraft, skärpes emellertid kravet därhän, att vid nämnda jämförelse förlusten tages i beräkning två gånger. Detta har ansetts motiverat för att tillbörligen skydda de värden i fråga om vattnets tillgodogörande, vilka redan kommit till användning för produktionen.

Det torde endast i sällsynta fall kunna ifrågakomma att vattenavledningsföretag, som eljest bort komma till stånd, förhindras på grund därav att skada även beträffande utbyggt strömfall av sekunda beskaffenhet skall beräknas dubbelt. Då fråga är om sådana anläggningar torde nämligen som

regel värdet vara jämförelsevis ringa. För övrigt synes erfarenheten giva vid handen, att en viss försiktighet kan vara påkallad vid igångsättandet av vattenavledningsföretag. Statsmakternas uppmärksamhet har sålunda vid upprepade tillfällen varit riktad på frågan om undvikande av att ekonomiskt sett mindre bärkraftiga vattenavledningsföretag komma till utförande. Med hänsyn till det anförda och då några olägenheter av vikt ej kunnat påvisas av de i motionen berörda lagbestämmelserna, finner utskottet — i likhet med de hörda myndigheterna — ej påkallat, att för närvarande vidtages någon utredning i det av motionärerna angivna syftet.

På grund av vad sålunda anförts hemställde utskottet, att motionerna icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd, vilken hemställan bifölls.

I en den 31 juli 1942 till jordbruksdepartementet inkommen skriftlig framställning ha lantbrukarna J. A. Andersson i Valnäs och K. E. Hansson i Skediga anført i huvudsak samma synpunkter som i 1942 års motioner. Skriften överlämnades till 1942 års torrläggningssakkunniga för att tagas i övervägande vid fullgörandet av deras uppdrag. I sitt den 28 november 1944 avgivna betänkande angående den statsunderstödda torrläggningens verksamheten (SOU 1944: 56) ha de sakkunniga i denna del anført följande:

När ett enskilt intresse skall tillåtas att utöva tvångsrätt mot ett annat sådant intresse, synes det böra krävas, att det förra klart överväger det senare och att tvivel sålunda icke kan råda om vilketdera intresset som samhälleligt och ur ekonomisk synpunkt är bäst förtjänt av att främjas. Det har tidigare ifrågasatts, om ett allmänt bedömande av de olika intressenas företrädesrätt kunde vara till fyllest, men man stannade för att bibehålla den redan förut tillämpade metoden att göra en jämförelse mellan vardera företagens värde ur enskild synpunkt. Annan bedömningsgrund synes ej heller nu böra ifrågasättas. Den gällande regeln att värdet av utbyggd vattenkraft, som avses skola vika för ett torrläggningensföretag, skall vid jämförelsen räknas två gånger innebär, att en säkerhetsmarginal uppställts, grundad på den utan tvivel riktiga principen att försiktighet bör iakttagas, då det gäller att uppföra en redan befintlig produktiv tillgång för en beräknad vinst i förbättrade odlingsmöjligheter. Anordningen synes välbetänkt även ur den synpunkten, att värdet av den tillgodogjorda vattenkraften låter sig beräkna med större visshet än den blivande vinsten av torrläggningen.

Då i den till de sakkunniga överlämnade skrivelsen framställts såsom omotiverat att små mindervärdiga kraftanläggningar, som kanske endast brukas korta tider av året, gentemot jordbruksintresset få åtnjuta det nu medgivna skyddet, må till en början anmärkas, att vid den värdering, som föregår jämförelsen mellan de båda intressena, en anläggning av det slag som beskrivits givetvis icke bör åsättas något högre värde och därför sällan kan utgöra hinder för ett verkligt bärkraftigt torrläggningensföretag. Det är också att märka, att om vid undersökning som en gång företagits värdet av skadan å kraftanläggningen befunnits så högt, att torrläggningensföretaget ej kunnat tillåtas, därigenom icke träffats något för framtiden bindande avgörande. Om kraftanläggningen försämras eller minskar i betydelse eller förhållanden eljest inträda, som kunna föranleda ett för jordägarna fördel-

aktigare bedömande, står det dem givetvis öppet att påkalla ny prövning av frågan om utrivning eller ändring av anläggningen. Då i skrivelsen anföres, att vattenlagen icke gör skillnad mellan prima och sekunda kraft, är detta endast så till vida riktigt som de båda slagen av kraft bedömas efter enhetliga grunder. Åtskillnad göres givetvis med hänsyn till kraftens kvalitet och krafttillgångens varaktighet så att sekunda kraft icke i värde jämfälls med prima. Att värdera kraft av visst slag från en mindre kraftanläggning lägre än samma slag av kraft från en större anläggning skulle däremot varken vara motiverat ur ekonomisk synpunkt eller kunna anses förenligt med befogade krav på likhet i rättsskydd.

I framställningen ha omnämnts torrlägningsföretag, för vilka det kan vara nog så vanskligt att siffermässigt framvisa någon vinst men som dock äro önskvärda. Vad som kan motivera att ett sådant företag kommer till stånd är huvudsakligen förekomsten av betydande social båtnad. Enligt 7 kap. 39 § vattenlagen har Kungl. Maj:t rätt att till företag, som är av synnerlig betydelse för orten eller eljest från allmän synpunkt, lämna medgivande även om företaget enligt de vanliga reglerna icke skulle vara tillåtet. Syftet med denna bestämmelse torde ha varit att möjliggöra utförandet av företag med betydande social båtnad. Denna utväg att söka Kungl. Maj:ts medgivande till företaget har, såvitt de sakkunniga funnit, ännu icke vid något tillfälle anlåtats.

Slutligen ha de sakkunniga från lantbruksingenjörerna inhämtat, att det hittills endast i några få fall förekommit att kraftanläggningar, som kunnat anses som mindervärdiga, befunnits utgöra hinder för torrlägningsföretag.

Med hänsyn till vad sålunda anförts och då tillräckliga skäl för ändring av gällande bestämmelser om skadeersättningens beräkning icke synas föreligga, ha de sakkunniga icke funnit anledning förorda ändring av de i framställningen avsedda lagbestämmelserna.

I den nu till behandling föreliggande motionen har — efter en redogörelse för bestämmelserna i 7 kap. 38 § och 39 § andra stycket samt 9 kap. 48 och 49 §§ vattenlagen — till stöd för det i motionen upptagna yrkandet anförts följande:

Reglerna om beräkning av värdet av strömfäll i fråga om dels tillåtligheten av ett företag, dels ersättningen för ett utrivet fall medföra ofta stora svårigheter, när det gäller att genomföra en i och för sig önskvärd och nyttig torrläggning. Ehuru omvärdering lär kunna ske, om en kraftanläggning försämras eller minskar i betydelse, torde dock i många fall torrläggningar ha hindrats av gamla kraftanläggningar, som en gång kunna ha varit mycket betydelsefulla men numera på grund av utvecklingens gång nästan helt förlorat sitt värde. Undantagsbestämmelsen i 7 kap. 39 § andra stycket synes vara så formulerad, att den knappast i något fall kan tillämpas, vilket väl torde vara orsaken till att ingen vattendomstol hittills försökt sig på att göra en sådan framställning till Kungl. Maj:t, som avses med denna bestämmelse. Att ett företag skall vara av »synnerlig betydelse för jordbruksnäringen» torde innebära, att det måste vara av sådan storleksordning, att det påverkar jordbruksnäringen som sådan i hela landet, vilket såsom lätt inses aldrig kan vara fallet. Uttrycket »av synnerlig betydelse för orten eller eljest från allmän synpunkt» skulle kanske lättare kunna tänkas bli tillämpligt, men även detta villkor torde vara svårt att uppfylla. Om bestämmelsen i stället

hade det innehållet, att företaget skulle prövas vara av synnerlig betydelse för jordbruksnäringen i orten eller i övrigt för ortsbefolkningen, kunde man tänka sig, att den bleve tillämplig för betydelsefulla företag av lokal karaktär.

En ändring i nu gällande bestämmelser är tydligen nödvändig, om det skall bli möjligt att övervinna det hinder dylika mindre viktiga vattenfall mången gång lägga i vägen för torrlägningsföretags genomförande.

Frågan om rätt att för möjliggörande av marks torrläggning genom vattenavledning vidtaga åtgärd som medför intrång i annans rätt behandlas i 7 kap. 38 § vattenlagen. Häri stadgas, att sådan åtgärd ej är tillåten utan att nyttan därav efter avdrag av kostnaden för dess verkställande finnes överstiga skadan och intrånget å annans egendom. Vid denna jämförelse skola dock vissa slag av skada eller intrång tagas i beräkning två gånger. Så är förhållandet bland annat i fråga om förlust, som strömfallsägare tillskyndas av tillgodogjord vattenkraft eller av icke tillgodogjord, som uppenbarligen är avsedd för befintlig eller under byggnad varande anläggning, eller av förmån som i fråga om vattenhushållning eller vattentillgång tillkommer honom såsom kraftverksägare.

Utskottet.

Av hänsyn till intressen av allmän natur ha emellertid i 7 kap. 39 § stadgats undantag från bestämmelserna i 38 §. I 39 § andra stycket — som här närmast är av intresse — föreskrives sålunda, att om torrlägningsföretag finnes vara av synnerlig betydelse för jordbruksnäringen eller för orten eller eljest från allmän synpunkt, Konungen, ändå att hinder mot företaget skulle möta av nämnda bestämmelser, efter hemställan av vattendomstolen må lämna medgivande till företaget.

Motionären gör nu gällande, att de regler för vilka ovan redogjorts ofta medföra svårigheter, när det gäller att genomföra en i och för sig önskvärd och nyttig torrläggning. I många fall torde, framhåller motionären, genom dessa bestämmelser torrläggning ha hindrats på grund av förefintligheten av gamla kraftanläggningar, som en gång kunna ha varit betydelsefulla men numera till följd av utvecklingens gång nästan helt förlorat sitt värde. Om undantagsbestämmelsen i 7 kap. 39 § andra stycket vattenlagen erhöles en mindre restriktiv utformning, exempelvis så att förutsättning för stadgandets tillämpning skulle vara att företaget vore av synnerlig betydelse för jordbruksnäringen i orten eller eljest för ortsbefolkningen, skulle bestämmelsen kunna tillämpas å betydelsefulla företag av lokal karaktär. Motionären hemställer förty, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till sådan ändring av nämnda lagrum att torrlägningsföretag må kunna genomföras utan hinder av strömfall av mindre betydelse.

I detta sammanhang må nämnas, att samma skäl, som motionären sålunda åberopat till stöd för sitt yrkande, även utgjorde motiv till motionerna I: 104 och II: 76 vid 1942 års riksdag. Emellertid åsyftades i nämnda motioner närmast, att förevarande spörsmål skulle lösas genom ändring av 7 kap. 38 §

vattenlagen. Nämnade motioner blevo, efter hemställan av utskottet (utlåtande nr 34), avslagna av riksdagen. Två av motionärerna ingåvo därefter till jordbruksdepartementet en skrivelse med i huvudsak samma innehåll som de vid 1942 års riksdag väckta motionerna. Skrivelsen överlämnades till 1942 års torrlägnings-sakkunniga för att beaktas vid fullgörandet av deras uppdrag. I sitt den 28 november 1944 avgivna betänkande förklarade de sakkunniga, att de icke funnit anledning förorda ändring av i skrivelsen avsedda lagbestämmelser.

De sakkunniga anförde bland annat, att, enligt vad de inhämtat från lantbruksingenjörerna, det endast i några få fall förekommit att kraftanläggningar som kunnat anses som mindervärdiga befunnits utgöra hinder för torrlägningsföretag.

I de fall, då mot tillämnat torrlägningsföretag förekommer hinder av nu nämnd art, torde företaget vara att anse såsom ur ekonomisk synpunkt mindre önskvärt. Då i den nu föreliggande motionen göres gällande, att torrläggning i många fall torde ha hindrats på grund av förefintligheten av gamla, numera nästan värdelösa kraftanläggningar, vill utskottet nämligen understryka, att, såsom 1942 års riksdag och nämnda sakkunniga framhållit, en dylik anläggning givetvis icke bör åsättas något högre värde vid den värdering som skall äga rum jämlikt 7 kap. 38 § och därför sällan kan hindra ett verkligt bärkraftigt torrlägningsföretag.

Något behov torde sålunda icke föreligga att av de i motionen anförda skälen vidtaga ändring i gällande bestämmelser om tillstånd till vattenavledning.

Erfarenheten synes också giva vid handen, att en viss försiktighet kan vara påkallad vid igångsättande av ett torrlägningsföretag. Även ur denna synpunkt torde sålunda en ändring av nämnda bestämmelser framstå såsom mindre lämplig.

Särskilda skäl kunna åberopas mot att såsom motionären föreslagit söka genomföra ökade möjligheter att få till stånd torrlägningsföretag genom ändring av 7 kap. 39 § andra stycket. Att ändra nämnda bestämmelse så att dispens kan medgivas även med hänsyn till enskilda ekonomiska intressen skulle vara mindre följdriktigt, då ju nämnda intressen redan tagas i beräkning vid den jämförelse som skall ske enligt 7 kap. 38 §. Några enskilda intressen av icke-ekonomisk art som skulle kunna tala till förmån för dispens torde näppeligen förefinnas. Vad de allmänna intressena beträffar torde hänsyn till dem i tillbörlig utsträckning ha tagits redan genom den nuvarande utformningen av 7 kap. 39 § andra stycket. Att giva bestämmelsen en mindre restriktiv avfattning skulle kunna medföra icke önskvärda konsekvenser.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 mars 1946.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Norman*, *Holmbäck*, *Linder*, *Forsslund**, *Hage**,
fröken *Andersson**, herrar *Hallagård* och *Carl Eric Ericsson**;

från andra kammaren: herrar *Hellbacken*, *Ryberg**, *Holm**, fru *Johansson**,
herrar *Osterman*, *Andersson* i Gisselås, *Andersson* i Eskilstuna och *Andersson* i
Alfredshem.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
